

Проект дорожньої карти із сприяння та розвитку відкритого врядування та е-урядування на місцевому рівні в Україні

Березень 2020 р.

ЗМІСТ

Вступ	4
Відкрите врядування	4
Е-урядування.....	7
Виклики та перспективи для розвитку електронного урядування на місцевому рівні	10
Роль Уряду у вирішенні поточних питань, пов'язаних з е-урядуванням в ОМС.....	15
Проект Плану Дій з реалізації Дорожньої карти.....	17
Умовні скорочення.....	23

ВСТУП

Відкрите врядування

Відкрите врядування є простою, але переконливою ідеєю, за якою уряди діють краще, якщо їх діяльність прозора, партисипативна та підзвітна громадянам, що є ключовими елементами демократії як на національному, так і на місцевому рівнях. Оскільки процес децентралізації влади в Україні прогресує, якість місцевого врядування стає ще більш визначальною. Тому нам потрібно підтримувати зусилля органів місцевого самоврядування (ОМС) у наданні змістовних та ефективних відповідей на запити і очікування громадян та у залученні громадян до моделі спільної відповідальності, в рамках якої вони відчуватимуть свою роль у процесі та братимуть участь у прийнятті рішень. Ці ключові принципи є основою для покращення якості демократії та демократичного життя в цілому з метою кращого задоволення потреб громадян.

Підтримуючі інституційні та правові структури є ключовими елементами успішного впровадження відкритого врядування, оскільки вони забезпечують фундамент для багаторівневої співпраці, в рамках якої як національні, так і місцеві органи влади розробляють та впроваджують політики та практики. Реформа місцевого самоврядування та децентралізації влади, що триває в Україні, висуває нові вимоги до органів місцевої влади, які мають забезпечити відкритість та прозорість усіх видів діяльності органів влади та сприяти залученню громадян з метою розбудови довіри та сталих органів місцевого самоврядування. На основі існуючої законодавчої бази в Україні впровадження механізмів та інструментів відкритого врядування сприятиме отриманню більшою кількістю інституцій та зацікавлених сторін розширеного спектру переваг відкритого врядування саме на місцевому рівні, та підвищуватиме рівень залучення до процесу відкритого врядування.

Важливість та актуальність відкритого врядування постала на європейському рівні разом з Резолюцією 435(2018) та Рекомендацією 424(2018) про прозорість та відкритий уряд, прийняті Конгресом місцевих та регіональних влад Ради Європи.¹ В цій резолюції Конгрес закликає місцеві та регіональні органи влади ухвалювати та впроваджувати відкриті урядові стандарти в таких сферах, як: бюджетування, нормотворення, розробка політики, укладання контрактів та надання послуг, та підвищувати обізнаність про важливість прозорості, сприяючи участі громадян в політиці влади, процесі ухваленні рішень, визначенні бюджетних пріоритетів а також оцінюванні закупівельних контрактів. В цій рекомендації Конгрес закликає уряди приймати стандарти відкритого врядування, заохочувати органи місцевих та регіональних влад публікувати ключові документи та інформацію, сприяти процесам громадських консультацій та підтримувати моніторинг та впровадження заходів прозорості на місцевому та регіональному рівнях.

Органи місцевого самоврядування, які є рівнем влади, найближчим до громадян, мають найкращі умови для безпосереднього забезпечення умов відкритого та ефективного врядування: прозорість, що означає відкриття доступу для населення до інформації та даних, які є зрозумілими; залучення, що дозволяє населенню впливати на роботу їх органів влади; та підзвітність, яка дозволяє громадськості вимагати відповідальності органів влади за їх дії.

---

¹ Резолюція 435 (2018) та Рекомендація 424 (2018) про прозорість та відкритий уряд, прийняті Конгресом місцевих та регіональних влад Ради Європи 7 листопада 2018 р., див. <https://rm.coe.int/16808d341c>

Асоціація міст України (АМУ) за підтримки Конгресу ради Європи в рамках проекту «Посилення демократії та довіри на місцевому рівні в Україні»,² за останні кілька років значним чином збільшила зусилля з підтримки діяльності органів місцевого самоврядування, спрямованій на запровадження принципів прозорості, партисипативності та підзвітності – трьох основних принципів відкритого врядування.

Фактично «Дорожня карта із сприяння та розвитку відкритого врядування та е-урядування на місцевому рівні в Україні» є результатом діяльності вище зазначеного проекту, що виконується Конгресом, в рамках якого спільно з АМУ також було організовано два ознайомчі візити представників українських органів місцевого врядування та членів АМУ на Світовий Саміт з Партнерства відкритого врядування в м. Тбілісі, Грузія, та м. Оттава, Канада, в 2018-му та 2019-му роках відповідно.

В продовження участі у Світовому Саміті в м. Тбілісі, Грузія, в липні 2019 року українські міські голови ініціювали створення платформи для обговорення – за підтримки АМУ – з метою зібрати гарні практики та обговорити виклики, пов'язані з впровадженням інструментів е-урядування у сфері публічних послуг на місцевому рівні, а також сприяння створення відкритого уряду на місцевому рівні.

В цьому контексті ця Дорожня карта є закликом до українських органів державної влади офіційно долучити АМУ до координаційної групи із впровадження ініціативи «Партнерство «Відкритий уряд» разом з представниками державних органів влади та громадянського суспільства з метою підсилення голосу місцевого самоврядування у процесі розробки, впровадження, моніторингу та оцінки впливу Плану Дій для України на впровадження принципів Партнерства відкритого врядування.

Міжнародна ініціатива «Партнерство «Відкритий уряд» є глобальною платформою, де представники урядів можуть обмінюватися досвідом та гарними практиками, а також утворювати глобальні партнерства. Вона також залучає місцеві уряди через нову Стратегію місцевого залучення до Партнерства відкритого врядування,³ впровадження якої розпочнеться в квітні 2020 року. Стратегія дозволить збільшити кількість учасників та сприятиме просуванню місцевих урядів, а також надасть активну роль національним асоціаціям органів місцевого самоврядування, особливо, якщо мова йде про адвокацію.

Розвиток відкритого врядування в Україні на різних рівнях влади – національному, регіональному та місцевому – сприятиме та передбачатиме більш цілісний та інтегрований порядок денний, підтримуватиме взаємозв'язок між публічною етикою та запобіганню корупції, а також підсилить процес досягнення 17 Глобальних Цілей сталого розвитку (SDGs) 2030, прийнятих в рамках порядку денного на Саміті ООН з питань сталого розвитку,⁴ до виконання яких Україна долучилася у 2016 році та прийняла національну програму, впровадивши державний стратегічний план.⁵

Результатом буде збільшений рівень участі громадян та відкритий процес прийняття рішень, які покращать якість діяльності на місцях, дозволить більш сфокусовано надавати публічні послуги громадянам, що відповідає актуальним запитам та потребам, і в такий спосіб підвищить рівень довіри до державних інституцій.

---

² www.coe.int/congress-ukraine

³ https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2019/06/SC_Local-Strategy-and-Resolution_20190529.pdf

⁴ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/>

⁵ Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Національна доповідь “Цілі сталого розвитку: Україна” (2017), див. <http://sdg.org.ua/ua/resources-2/274-2017>

е-Урядування

Електронне урядування є динамічною сферою, що активно розвивається, та на сьогодні є однією з ключових для нашої країни. Електронне урядування сприяє прозорості та відкритості діяльності органів влади, дозволяє підвищити ефективність надання державних послуг громадянам, розширює можливості електронної участі та збільшує фінансову спроможність та інвестиційну привабливість місцевих громад. Розвиток електронного урядування має відбуватись не лише на загальнонаціональному та регіональному рівнях, але й у містах, селах та селищах з урахуванням локальних проблем та викликів.

«Дорожня карта із сприяння та розвитку відкритого врядування та електронного урядування на місцевому рівні в Україні» покликана допомогти у вирішенні поточних локальних проблем електронного розвитку, а також сприятиме створенню належних умов впровадження та застосування новітніх електронних інструментів взаємодії між громадянами та органами влади.

У 2012 році почало діяти розпорядження Кабінету Міністрів України № 220-р "Про схвалення плану дій з впровадження в Україні Ініціативи "Партнерство "Відкритий Уряд".⁶ Серед пріоритетів Ініціативи - "впровадження технологій електронного урядування і розвиток електронної демократії". Іншими важливими документами у сфері розвитку електронного урядування на місцевому рівні є:

- Концепція розвитку електронного урядування в Україні від 20 вересня 2017.⁷ Мета Концепції - визначення напрямів, механізмів і строків формування ефективної системи електронного урядування в Україні. 20 серпня 2018 року Кабінет Міністрів України затвердив План заходів⁸ з реалізації даної Концепції. Для органів місцевої влади у Плані визначено 10 невідкладних заходів, які направлені на розвиток електронних послуг та е-урядування загалом.⁹ На сьогодні поточними пріоритетами реалізації Концепції є розвиток відкритих даних, засобів електронної ідентифікації та е-взаємодії, впровадження електронного документообігу, дотримання дизайн-коду та стандартів під час розробки електронних сервісів, можливості інтеграції е-ресурсів за принципом "єдиного вікна".
- Концепція розвитку електронної демократії в Україні та План заходів щодо її реалізації, затверджені Урядом у листопаді 2017 р.¹⁰
- Стратегія Асоціації міст України у сфері "Електронне урядування та публічні послуги» до 2020 року.¹¹ У документі визначено три стратегічні цілі розвитку електронного урядування у громадах: 1) забезпечити для кожного члена територіальної громади відкритість та доступність інформації про діяльність ОМС через Інтернет; 2) забезпечити доступ для кожного члена територіальної громади до всіх адміністративних, комунальних, соціальних послуг (публічних послуг) за допомогою Інтернет та центру надання публічних послуг; 3) забезпечити для кожного члена територіальної громади можливість просто та швидко взаємодіяти з ОМС через

⁶ <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249552867>

⁷ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-p>

⁸ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/617-2018-%D1%80>

⁹ https://www.auc.org.ua/sites/default/files/konceptiya_e-uryaduvannya_zavdannya_dlya_oms.pdf

¹⁰ <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/250417925>

¹¹ https://drive.google.com/open?id=1lvFx44tRe-nESF7KMEhN26Os_XLDWJDX

Інтернет (подавати та відстежувати хід розгляду його звернень, ініціатив, петицій, отримувати відповідь тощо).

Державне агентство з питань електронного урядування України разом з іншими органами державної влади та міжнародними партнерами сприяють впровадженню електронних послуг у багатьох сферах економіки – будівництво, земельні послуги, екологія, реєстрація бізнесу, оформлення субсидій, державної допомоги тощо. Скористатися усіма електронними послугами можна на Урядовому порталі kmu.gov.ua в розділі «Послуги».¹² За офіційними даними Уряду,¹³ зараз впроваджено понад 100 загальнодержавних е-послуг, що надаються за принципом «єдиного вікна». За сприяння Агентства також впроваджується цілеспрямована політика в напрямку відкриття наборів даних державних органів, ведеться робота над впровадженням ІС «Вулик» для центрів надання адміністративних послуг (ЦНАПів) та системи електронної взаємодії між державними реєстрами “Трембіта”.

Асоціація міст України (АМУ) також сприяє впровадженню електронного урядування в Україні: разом з Конгресом місцевих та регіональних влад Ради Європи (Конгрес) реалізується проект «Підсилення демократії та довіри на місцевому рівні в Україні», який є частиною Плану дій Ради Європи для України на 2018-2021 роки. 12 жовтня 2018 року АМУ за підтримки Конгресу та Офісу Ради Європи в Україні та за участі Державного Агентства з електронного урядування й Секретаріату Кабінету Міністрів України провела засідання фокус-групи щодо впровадження інструментів електронного урядування в діяльності ОМС.¹⁴ Метою заходу стало визначення проблемних питань впровадження електронних технологій у сфері публічних послуг місцевого самоврядування. Учасники заходу визначили поточні тенденції, актуальні виклики і перспективи електронного розвитку міст та ОТГ України, що стало основою для «Дорожньої карти зі сприяння та розвитку відкритого урядування та е-урядування на місцевому рівні в Україні».

Слід також відзначити, що в нашій країні відбувається активне впровадження сервісів електронної демократії як на національному, так і на місцевому рівнях. Сервіси е-демократії є потужними рушіями розвитку залучення громадян до використання електронних послуг у розвитку комунікації з органами влади. У 2017-2018 роках експерти Центру розвитку інновацій провели дослідження е-сервісів для взаємодії громадян і влади у містах¹⁵ (е-Дем мапа) та в об'єднаних територіальних громадах (ОТГ) (Карта е-сервісів ОТГ).¹⁶ Згідно з даними дослідження,¹⁷ у 619 з 705 ОТГ є офіційні веб-сайти, 511 з яких містять посилання або інші можливості для доступу до однієї або більше електронної послуги. Найбільш поширені інструменти е-демократії – це електронні звернення, форми зворотного зв'язку, електронні петиції та системи доступу до публічної інформації.

Серед інших тенденцій розвитку електронного урядування – підвищення довіри до платформних рішень. Платформні рішення є затребуваними у містах, областях, об'єднаних територіальних громадах України. За результатами опитування на тему функціонування е-сервісів у містах, проведеного Центром розвитку інновацій у 2017 році,¹⁸ 59 з 68 голів ОМС та 24 з 27 модераторів електронних сервісів у містах зазначили, що зацікавлені у впровадженні єдиної платформи е-сервісів, яка буде єдиним вікном доступу до ряду найбільш потрібних ІТ-рішень для громадян. Приклади платформних рішень - Єдина система місцевих петицій «е-

¹² <http://www.kmu.gov.ua/ua/services>

¹³ <https://www.e.gov.ua/ua/projects/e-services>

¹⁴ <https://www.auc.org.ua/novyna/elektronne-uryaduvannya-ce-chynnyk-pokrashchennya-yakosti-publichnyh-servisiv-ne-lyshe-na>

¹⁵ E-Dem мапа: <https://cid.center/map-2/>

¹⁶ Карта е-сервісів ОТГ: <http://cid.center/index.php/eservices/>

¹⁷ <https://cid.center/23765432345-2/>

¹⁸ <https://www.auc.org.ua/sites/default/files/doslidzhennya-rozvytku-e-servisiv.pdf>

dem.in.ua» (до якої підключені більше 150 населених пунктів), платформа «Громадський проект» (до якої підключені більше 50 населених пунктів). Користувачами єдиної платформи сервісів електронної демократії у Києві, завдяки впровадженню у 2018 році системи єдиного кабінету киянина (мешканця) - підключення до нього порталу Міста та сервісів е-петицій, громадського бюджету та ін., вже стали понад 0,7 млн громадян України.

Однак, паралельно з цим, в Україні формується «зоопарк» ІТ-рішень» (термін, який використовують експерти програми міжнародної технічної допомоги з підтримки розвитку е-урядування "EGAP" для опису стану розвитку ІТ-рішень для ОМС). За підрахунками¹⁹ експертів Центру розвитку інновацій, станом на серпень 2017 року в Україні впроваджено більш ніж 350 унікальних проектів з надання електронних сервісів громадянам, розробкою яких займається більше 80 постачальників ІТ-послуг. З однієї і тієї ж тематики існує багато альтернативних рішень - у деяких випадках ОМС одночасно пропонується більше 10 альтернативних ІТ-варіантів. Наприклад, для впровадження сервісу петицій або проведення електронних опитувань, для ведення реєстрів територіальних громад, комунального майна, тощо.

---

¹⁹ <http://cid.center/index.php/projects/nbit/>

ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ

Разом з учасниками фокус-групи на основі раніше проведеного опитування представників органів місцевого самоврядування та учасників АМУ було визначено ряд викликів, які постають перед місцевою владою у розвитку електронного урядування та впровадженні електронних сервісів. Дані виклики можуть бути об'єднані у наступні напрямки:

НАПРЯМ 1: Ресурсне забезпечення розвитку е-урядування

Посадові особи на місцевому рівні сприймають ситуацію на ринку IT-рішень як нестабільну та непрозору. На перший погляд, для ОМС є привабливими безкоштовні IT-рішення. Вони зараз широко представлені на ринку, як результат реалізації проектів, що фінансуються донорами, розробляються ініціативними громадськими організаціями, стартапами, і т.д. З іншого боку, незрозумілою є перспектива таких IT-рішень - якими будуть їх розвиток, технічна підтримка, співвідношення «ціна-якість»? Є також сумніви щодо гарантій якості та стабільності IT-рішень від комерційних постачальників IT-послуг: вартість впровадження, підтримки, навчання є нестабільними.

Поточні виклики:

- відсутність або обмежене Інтернет-покриття у деяких громадах;
- дороге програмне забезпечення та його обслуговування;
- застаріла комп'ютерна техніка, особливо в сільській місцевості;
- низька мотивація та / або обмежені ресурси в ОМС щодо розвитку електронного урядування;
- існує попит на розвиток платформи для ОМС для розвитку інструментів е-демократії, яка також буде виконувати роль джерела інформації та консультації для громад.

Запропоновані рішення:

- поширювати кращі практики та надати ОМС рекомендований план за-для забезпечення Інтернет-покриття;
- запровадити відкритий реєстр усіх е-рішень, який могли б наповнювати всі органи влади, як реєстр своїх IT-активів, із можливостями акумулювати відгуки користувачів, експертів;
- забезпечити публічний доступ до всіх програмних продуктів, розробка яких була здійснена за рахунок бюджетних коштів на всіх рівнях, а також до інформації щодо обов'язкових процедур їх використання, якщо необхідно, а також щодо рішення про розробку нового продукту, схожого на такий, що вже є на стадії розробки;
- запровадити процедури укладання угод між муніципалітетами про розвиток платформи е-сервісів за участі спеціалізованих державних департаментів та Агентства з питань електронного урядування.

НАПРЯМ 2: Стандартизація та сумісність

Як правило, IT-рішення для ОМС розробляються неналежним чином - без узгодження стандартів, без урахування вимог до захисту та обробки персональних даних та без аудиту IT-безпеки. Всі рішення передбачають окремий е-кабінет користувача, переважна більшість є не сумісними, не пропонуються як SAS-рішення (платформи спільного користування).

Поточні виклики:

- потреба у так званих «шинах» - засобах інтеграції різноманітних сервісів, доступу до баз/реєстрів;
- відсутність єдиної платформи сервісів;
- неналежна взаємодія державних реєстрів і реєстрів територіальних громад;
- відсутні загальні стандарти електронних послуг, шаблони;
- питання захисту персональних даних громадян під час використання інформаційних технологій (наприклад, веб-камер міста, тощо).

Запропоновані рішення:

- забезпечити можливість інтеграції електронних сервісів, розробка яких здійснюється на рахунок місцевих бюджетів, з державними електронними послугами та державними реєстрами. Вирішити питання з інтеграцією місцевих реєстрів об'єднаних територіальних громад з єдиним державним демографічним реєстром, який адмініструється Державною міграційною службою України;
- забезпечити дотримання стандартів розвитку електронних послуг, якими користуються органи влади, включаючи органи місцевого самоврядування – від розробки коду до їх сумісності з іншими публічними е-сервісами, враховуючи також вимоги щодо захисту та обробки персональних даних в процесі розробки IT-рішень;
- чітко визначити та затвердити найкращий варіант е-кабінету користувача як «стандарт». Це інструмент, що безкоштовно надається в користування, має бути під'єднаний до власного переліку послуг кожного окремого органу місцевого самоврядування. Відповідні державні послуги також мають бути під'єднані до нього.

НАПРЯМ 3: Інституційно-організаційне забезпечення розвитку е-урядування

ОМС важко поодиноці, в умовах обмежених ресурсів, експертизи, розвивати успішні стратегії е-розвитку: є нестача інформації, знань, інфраструктури для розробки й реалізації ефективних планів е-розвитку на місцях. В ОМС, як правило, немає розвинутої технічної інфраструктури для накопичення та обробки даних. Відсутня статистика та великі обсяги даних для подальшого аналізу і прийняття стратегічних управлінських рішень. Електронне урядування не розвивається у колективній співпраці: ще не розвинута практика поширення між ОМС успішних IT-рішень, колективного використання IT-досвіду та IT-інфраструктури (напр. - муніципальних дата-центрів).

Поточні виклики:

- відсутній типовий порядок запровадження е-урядування на місцях;
- нестача професійних кадрів на місцях.

Запропоновані рішення:

- узагальнити кращі практики та забезпечити ОМС рекомендованим планом з розвитку е-урядування;
- заснувати мережу експертів з е-розвитку громад спільно з Агентством з електронного урядування та АМУ;
- розробити механізм поширення історій успіху в сфері розвитку е-урядування. Це може бути у форматі впровадження е-сервісів з надання публічних послуг на місцевому рівні, які були успішно розроблені на загальнонаціональному рівні, а також досвід та IT-рішення успішних місцевих органів влади, які є членами АМУ. Наприклад, місто Київ розробило стратегію е-урядування та е-демократії спільно з міською радою, представниками громадянського суспільства та бізнесу, яка має назву концепція Kyiv Smart City. Відповідно до цієї концепції усі електронні сервіси інтегровані в єдину платформу для громадян через єдиний е-кабінет киянина, тоді як електронні інновації впроваджуються через ініціативу Kyiv Smart City. Оскільки фінансовий, інфраструктурний та експертний потенціал міста Києва досить великі, а також враховуючи високий рівень розвитку IT-сфери, доцільно розробити модель співпраці, яка забезпечить швидку передачу досвіду столиці іншим місцевим органам влади. Інші міста-члени АМУ, які є лідерами в сфері впровадження е-урядування, зможуть приєднатися до цієї моделі співпраці за-для прискорення розвитку кращих практик з е-урядування по всій Україні.

НАПРЯМ 4: Розвиток цифрової освіченості, впровадження новітніх IT-рішень

Разом із впровадженням та використанням громадянами електронних сервісів на місцях, не відбувається зміна філософії населення щодо користування новітніми технологіями для взаємодії з владою. Існує брак знань представників ОМС щодо впровадження нових практик е-урядування.

Поточні виклики:

- психологічні бар'єри;
- неосвіченість – неготовність мешканців громад користуватися електронними послугами;
- неналежний рівень інформаційно-роз'яснювальної роботи на місцях як з посадовцями, так і з громадянами;
- брак знань щодо новітніх практик електронного урядування на місцях: розвитку відкритих даних, публічних закупівель тощо.

Запропоновані рішення:

- організувати всеукраїнську інформаційну кампанію про користування сучасними електронними сервісами;
- запровадити систему регулярних навчань в освітніх закладах та публічних бібліотеках на тему користування сучасними електронними сервісами в Україні;
- впроваджувати інноваційні практики з е-урядування на місцях: відкриті дані, електронні публічні закупівлі, тощо.

РОЛЬ УРЯДУ У ВИРІШЕННІ ПОТОЧНИХ ПИТАНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ З Е-УРЯДУВАННЯМ В ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Враховуючи зацікавленість Уряду у співпраці з органами місцевого самоврядування щодо успішної реалізації Концепції з електронного урядування України від 20 вересня 2017 року та включення Асоціації міст України до заходів міжнародної ініціативи "Партнерство " Відкритий Уряд", пропонується:

1.1. Узгодити з членами АМУ перелік потреб та пропозицій до Уряду в частині реалізації Концепції розвитку електронного урядування в Україні, до якої, зокрема включити рішення питань, які є пріоритетними для ОМС- членів АМУ.

1.2. Долучити АМУ в якості одного з партнерів Уряду (Агентства з електронного урядування України) щодо опрацювання Плану дій з реалізації Концепції розвитку електронної демократії в Україні.

1.3. Включити наступні заходи до ініціативи "Партнерство "Відкритий Уряд":

- Спонукаючи органи місцевого самоврядування до участі у новій Стратегії місцевого залучення до Партнерства відкритого урядування,²⁰ впровадження якої розпочнеться в квітні 2020 року.
- Налаштувати співпрацю з міжнародною організацією об'єднаних міст та місцевих органів влади - the United Cities and Local Governments (UCLG),²¹ та іншими асоціаціями місцевих та регіональних влад в Європі, наприклад, з Іспанською Федерацією Муніципалітетів та Провінцій - the Spanish Federation of Municipalities and Provinces (FEMP).²² Іспанські міста є світовими лідерами з розвитку концепції Smart City. Наприклад, Барселона завдяки своїм досягненням стала світовою меккою для щорічних зустрічей експертів в сфері Smart City зі всього світу. Мадрид є розробником платформи відкритих джерел для сервісів е-демократії, яка має назву "Decide Madrid" (поєднує в собі сервіси ідентифікації громадян, петиції, бюджет участі, публічні консультації, опитування тощо). Оскільки муніципалітет Мадриду зробив цей продукт відкритим та надав у вільний доступ програмне забезпечення платформи (програма з відкритим кодом), її використали вже близько 80 міст з 19 країн.

1.4. Створити спільну робочу групу з проектами міжнародної технічної допомоги, що підтримують розвиток е-урядування в ОМС. За підтримки США, ЄС та ряду країн ЄС, Швейцарії в Україні реалізується ряд проектів, компонентом яких є сприяння розвитку е-урядування в Україні як на національному, так і на місцевому рівнях. Наприклад - проекти "TAPAS",²³ "DOBRE"²⁴ за підтримки США, проекти "Трембіта", "Вулик" за підтримки ЄС та ряду країн ЄС в

²⁰https://www.opengovpartnership.org/wp-content/uploads/2019/06/SC_Local-Strategy-and-Resolution_20190529.pdf

²¹<https://www.uclg.org/>

²²<http://www.femp.es/>

²³<http://tapas.org.ua/>

²⁴<https://donors.decentralization.gov.ua/project/dobre>

рамках Програми "U-LEAD з Європою",²⁵ EGAP²⁶ за підтримки Швейцарії, "Е-рішення для громад"²⁷ за підтримки Програми "U-LEAD з Європою" та інші. Спільна робоча група представників від цих проектів та проектів, АМУ та Уряду (напр., Державного Агентства з е-урядування) була б взаємовигідною та сприяла б обміну досвідом та кращій концентрації зусиль над подоланням викликів.

1.5. Уможливити інституційне забезпечення співпраці між представниками ОМС у сфері е-розвитку та формування колективного банку знань за підтримки АМУ та Уряду. Важливим на шляху до розбудови системи е-урядування та е-демократії у громадах є пошук кращих практик на місцевому рівні, що передбачатиме об'єднання експертизи ОМС, постачальників тематичних ІТ-рішень, незалежних аналітичних центрів, громадських активістів у співпраці з державним регулятором даної сфери. Новими інституційними інструментами забезпечення співпраці ОМС щодо питань розвитку е-урядування могли б стати:

- Національний банк ІТ-рішень (НБІТ)²⁸ - може бути генератором ІТ-рішень/активів та досвіду міст, ОТГ та регіонів у сфері е-урядування, який розпочав формувати Центр розвитку інновацій й який вже вміщує понад 300 поширених ІТ-рішень, які підтримують органи влади України та ОМС, зокрема. Завдяки своїм функціям коментування/рецензування ІТ-рішень, НБІТ може стати потужною платформою онлайн-взаємодії ОМС задля спільного рейтингування та вибору кращих ІТ-рішень й їх розробки. Створення НБІТ може допомогти ОМС вести облік наявних у них ІТ-активів та зменшити витрати часу, коштів на пошук потрібних ІТ-рішень, підвищити ефективність бюджетних витрат на свій е-розвиток. Завдяки НБІТ ОМС можуть посилити вплив на ІТ-розробників та направляти розвиток ринку ІТ-рішень/постачальників на пріоритетні задачі для ОМС.
- Національна робоча група (НРГ) з питань розвитку е-урядування та е-демократії в ОМС на базі Асоціації міст України. ОМС необхідно сформувати колективний пул уповноважених ними представників-експертів з числа відповідальних за е-розвиток для координації своїх дій, обміну досвідом щодо розвитку е-урядування та е-демократії на місцевому рівні. Такими представниками не обов'язково повинні бути ІТ-експерти. НРГ могла б опиратися на експертно-методичну підтримку Державного Агентства з електронного урядування. Це має бути співпраця сталого, довгострокового характеру.

---

²⁵ <https://donors.decentralization.gov.ua/project/u-lead/>

²⁶ <https://egap.in.ua/>

²⁷ <https://decentralization.gov.ua/news/9681>

²⁸ <http://cid.center/index.php/projects/nbit/>

ПРОЕКТ ПЛАНУ ДІЙ З РЕАЛІЗАЦІЇ ДОРОЖНЬОЇ КАРТИ

План буде деталізовано за підсумками круглого столу АМУ з Урядом України за участі представників ОМС та Уряду.

	Назва заходу	Зміст заходу	Результати реалізації	Терміни	Відповідальні сторони
1	Співпраця між АМУ та Урядом України в рамках координаційної ради з питань впровадження ініціативи «Партнерство «Відкритий уряд»	Забезпечити активне залучення АМУ до консультацій та обговорень під час регулярних зустрічей координаційної ради з метою представництва ОМС на всіх етапах впровадження ініціативи «Партнерство «Відкритий уряд», включаючи розробку державного Плану Дій, моніторинг та оцінку.	Сталість та залученість до ініціативи «Партнерство «Відкритий уряд» забезпечені на місцевому рівні	2020-2022 рр.	Визначається за підсумками круглого столу з представниками від АМУ та Уряду
2	Співпраця між АМУ та Верховною Радою України щодо інкорпорація принципів відкритого врядування і механізмів е-урядування у національне законодавство про місцеве самоврядування	Встановлення регулярного та ефективного консультативного механізму між Верховною Радою та АМУ шляхом залучення останньої до процесу розробки та/або внесення пропозицій про зміни в законодавстві з метою забезпечення дотримання принципів та механізмів відкритого врядування у всіх функціях та політиках ОМС	Покращений консультаційний процес між ОМС та вищими рівнями державної влади; формування основи для загального впровадження принципів та механізмів відкритого врядування на місцевому рівні	2020-2022 рр.	Визначається за підсумками круглого столу з представниками від АМУ, Верховної Ради та Уряду
3	Співпраця АМУ з Державним агентством з питань е-урядування для опрацювання Плану заходів з реалізації	Визначення переліку пріоритетних питань для ОМС- членів АМУ	Подолання найбільш важливих викликів у сфері е-урядування в ОМС	2020-2021 рр.	Визначається за підсумками круглого столу з представниками від АМУ та Уряду

	Концепції розвитку електронної демократії в Україні				
4	Поширення та впровадження принципів ініціативи "Партнерство "Відкритий Уряд" на місцевому рівні, та долучення до Стратегії місцевого залучення до Партнерства відкритого урядування в 2020 р.	Налагодження співпраці з UCLG. Запропонувати членам АМУ долучитися до локальної частини Ініціативи. Виконання містами важливих зобов'язань з розвитку е-урядування та е-демократії	Подолання найбільш важливих викликів у сфері е-урядування в ОМС	2020-2021 рр.	Визначається за підсумками круглого столу з представниками від АМУ та Уряду
5	Співпраця АМУ із проектами міжнародної технічної допомоги	Формування спільної робочої групи, розширення мережі партнерів та портфелю спільних проектів.	Ефект синергії на шляху до розбудови е-урядування на місцевому рівні, обмін досвідом між зацікавленими сторонами, концентрація спільних зусиль над подоланням викликів	2020-2021 рр.	Визначається за підсумками круглого столу з представниками від АМУ та Уряду
6	Забезпечення співпраці між представниками ОМС за підтримки АМУ та Уряду	Створення Національного банку IT-рішень (НБІТ) та Національної робочої групи (НРГ) з питань розвитку е-урядування та е-демократії в ОМС	Прозорість ринку IT-постачальників. Зменшення витрат часу ОМС на пошук та вибір IT-рішень для впровадження електронних сервісів. Відзначення кращих практик на місцевому рівні. Сприяння	2020-2021 рр.	Визначається за підсумками круглого столу з представниками від АМУ та Уряду

			співпраці та обміну досвідом між ОМС		
7	Впровадження новітніх практик е-урядування в ОМС: електронні аукціони, електронні публічні закупівлі, відкриті дані, електронні угоди, ін.	Впровадження електронних аукціонів в сфері оренди комунального майна та продажу об'єктів комунального майна. Забезпечення розвитку електронних публічних закупівель шляхом електронної взаємодії між електронною системою закупівель та реєстрами або інформаційними ресурсами, які ведуться державними органами. Забезпечити можливість укладення договорів з бюджетними установами і підписання актів приймання-передачі товарів, робіт та послуг в електронній формі. Розроблення та інтеграція порталів відкритих даних ОМС до єдиного державного веб-порталу відкритих даних відповідно	Розширення можливостей е-розвитку ОМС	2020-2021 рр.	Визначається за підсумками круглого столу з представниками від АМУ та Уряду
8	Узагальнення практик та аналіз ресурсів ОМС у сфері е-урядування ОМС	Створення колективного банку знань та досвіду ОМС в сфері е-урядування. Допомога громадам із низьким рівнем е-розвитку (напр., надання рекомендованого плану розвитку Інтернет-покриття).	Отримання повної інформації щодо стану розвитку е-урядування на місцях. Формування основ розвитку е-урядування у маленьких містах та ОТГ	I-III кв. 2020 р.	Визначається за підсумками круглого столу з представниками від АМУ та Уряду
9	Аналіз якості та ефективності IT-рішень для ОМС	Аудит IT-рішень щодо дотримання стандартів, принципів сумісності, вимог до захисту персональних даних. Урахування відгуків ОМС – користувачів НБІТ щодо	Вироблення рекомендацій щодо покращення IT-рішень	II-III кв. 2020 р.	Визначається за підсумками круглого столу з представниками від АМУ та Уряду

		якості та ефективності IT-рішень			
10	Інтеграція е-сервісів ОМС з національними е-сервісами, державними реєстрами	Забезпечити підключення веб-порталів (веб-сайтів) електронних послуг (сервісів) ОМС я до інтегрованої системи електронної ідентифікації та інтеграцію до Єдиного державного порталу адміністративних послуг. Підключення ЦНАПів до системи «Вулик», що дозволяє автоматизувати процеси надання адміністративних послуг, підвищити оперативність та якість обслуговування громадян в ЦНАПах, забезпечує передачу документів між ЦНАПАми та суб'єктами надання адміністративних послуг в електронній формі.	Надання публічних послуг за принципом "єдиного вікна".	II-IV кв. 2020 р.	Визначається за підсумками круглого столу з представниками від АМУ та Уряду
11	Поширення кращих IT-рішень серед ОМС, спільний розвиток е-урядування	Розповсюдження загальнодоступних програмних продуктів, які розробляються за бюджетні кошти усіх рівнів. Формування міжмуніципальних угод щодо розвитку платформних е-сервісів за участі профільних національних відомств та Державного агентства з питань е-урядування.	Заощадження бюджетних коштів ОМС на е-розвиток. Прискорення е-розвитку ОМС.	IV кв. 2020 р.	Буде визначено за підсумками круглого столу з представниками від АМУ та Уряду
12	Покращення інституційно-організаційних засад розвитку е-урядування ОМС	Надати ОМС рекомендований план розвитку е-урядування, розроблений відповідно співпраці в рамках НРГ та міст-членів АМУ. Створення мережі експертів з е-розвитку	Розробка стратегій розвитку електронного урядування на місцях. Визначення основних	IV кв. 2020 р.	Буде визначено за підсумками круглого столу з представниками від АМУ та Уряду

		громад. Сприяння співпраці між учасниками АМУ із долученням міст-лідерів у е-урядуванні.	векторів е-розвитку ОМС.		
13	Національна інформаційно-просвітницька кампанія щодо користування сучасними електронними сервісами	В освітніх закладах, публічних бібліотеках запровадити регулярні уроки цифрової грамотності щодо користування сучасними електронними сервісами в Україні. Публічне поширення історій успіху та досвіду електронних активістів ОТГ.	Розвиток цифрової освіченості, комунікації «уряд-громадянин» G2C та «громадянин – уряд» C2G	2020-2021 рр.	Визначається за підсумками круглого столу з представниками від АМУ та Уряду

УМОВНІ СКОРОЧЕННЯ

АМУ – Асоціація міст України

ІТ – інформаційні технології

НРГ - Національна робоча група

ПВУ – Партнерство Відкритий Уряд

UCLG – Організація об'єднаних міст та місцевих органів влади